Art. V. *An & quomodo ex motu facta, ſint mixta ex voluntario & involuntario?* Pag. 66
§. I. *Prima pars quæſiti reſolvitur.* ibid.
§. II. *Alia difficultas expeditur.* 67
§. III. *Corollaria ex dictis.* 68
Art. VI. *Utrum concupiſcentia augeat voluntarium, & cauſſet involuntarium ſecundum quid?* ibid.
Art. VII. *Utrum ignorantia cauſſet involuntarium?* 69
§. I. *Præmittenda ad reſolutionem quæſiti.* ibid.
§. II. *Reſolvitur difficultas, quoad ignorantiam antecedentem.* 70
§. III. *Alia difficultas, quæ eſt de ignorantia conſequenti, expeditur.* ibid.
§. IV. *Solvuntur objectiones.* ibid.
§. V. *Tertia difficultas, quæ eſt de ignorantia concomitanti, elucidatur.* ibid.
§. VI. *Solvuntur argumenta in contrarium.* 71

DISPUTATIO II.

De voluntario libero. ibid.
Art. I. *An in ſtatu innocentiæ & naturæ lapſæ, libertas indifferentiæ in homine reperiatur?* ibid.
§. I. *Plures libertatis acceptiones, ſeu diviſiones, variique Hæreticorum errores referuntur.* ibid.
§. II. *Prima pars quæſiti reſolvitur, & oſtenditur hominem in ſtatu innocentiæ habuiſſe libertatem indifferentiæ.* 72
§. III. *Error Lutheranorum & Calviniſtarum refellitur, & hominem in ſtatu naturæ lapſæ gaudere libertate indifferentiæ, multipliciter oſtenditur.* ibid.
§. VI. *Solvuntur objectiones.* 73
Art. II. *An & quæ libertas ad humanorum actuum moralitatem, ſeu ad meritum & demeritum requiratur?* 74
§. I. *Duplici concluſione difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 75
Art. III. *An & quæ indifferentia ad rationem formalem & quidditativam libertatis pertineat?* 76
§. I. *Statuitur prima concluſio, & auctoritate D. Thomæ fulcitur.* ibid.
§. II. *Summorum Pontificum definitionibus eadem veritas firmatur.* 77
§. III. *Concluſio variis rationibus demonſtratur.* ibid.
§. IV. *Corollaria ex dictis.* 78
§. V. *Alia difficultas reſolvitur.* ibid.
§. VI. *Præcipuum Janſenii fundamentum convellitur.* 80
§. VII. *Aliud Janſenii fundamentum deſtruitur.* 81
§. VIII. *Teſtimonia D. Thomæ ab Adverſariis objecta exponuntur.* 82
§. IX. *Solvuntur fundamenta Janſenii ex ratione petita.* 83
§. X. *Reſponſio ad objectiones Vincentianas.* 85

DISPUTATIO III.

De circumſtantiis humanorum actuum. 86
Art. unic. *Quid, & quot ſint circumſtantiæ humanorum actuum?* ibid.

DISPUTATIO IV.

De ſimplici volitione. 87
Art. I. *An objectum voluntatis, aut ſimplicis volitionis, ſit ſolum bonum, vel indifferens ad bonum & malum?* ibid.
§. I. *Concluſio negativa ſtatuitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* ibid.
Art. II. *An bonitas finis ſit non ſolum objectum primarium & principale voluntatis, ſed etiam totale & adæquatum?* 88.
§. I. *Sententia negans, ut probabilior eligitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur abjectiones.* 89
§. III. *Corollaria ex dictis.* ibid.

DISPUTATIO V.

De motivo voluntario. 90
Art. I. *An voluntas moveatur ab intellectu & appetitu quoad ſpecificationem, & ſeipſam, ac ceteras potentias, quoad exercitium moveat?* ibid.
§. I. *Prima difficultas reſolvitur.* 91
§. II. *Alia difficultas expeditur.* ibid.
Art. II. *An in prima volitione finis voluntas ſeipſam moveat?* ibid.
§. I. *Quibuſdam præmiſſis difficultas proponitur.* ibid.
§. II. *Difficultas propoſita reſolvitur.* 92
§. III. *Solvuntur objectiones.* 93

DISPUTATIO VI.

De modo quo voluntas movetur. ibid.
Art. I. *Utrum intellectus per propoſitionem objecti moveat voluntatem in genere cauſſæ efficientis?* 94
§. I. *Duplici concluſione difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 95
Art. II. *An voluntas non ſolum moraliter, ſed etiam phyſice moveatur a Deo?* 96
§. I. *Mens D. Thomæ aperitur.* ibid.
§. II. *Celebre ejuſdem Doctoris Angelici teſtimonium adducitur.* 97
§. III. *Aliis teſtimoniis ejuſdem S. Doctoris mens amplius declaratur.* 98
§. IV. *Juxta D. Thomam, Deus non ſolum præmovet, ſed etiam prædeterminat cauſſas ſecundas.* ibid.
§. V. *Prædeterminationem phyſicam eſſe de mente D. Thomæ, plures ex Patribus Societatis fatentur.* 99
§. VI. *Teſtimonia Scripturæ, & SS. Patrum.* 100
§. VII. *Ratio generalis deſumpta, ex ſubordinatione & dependentia cauſſæ ſecundæ a prima.* 101
§. VIII. *Ratio ſpecialis pro cauſis liberis, ſumpta ex indifferentia voluntatis.* 103
§. IX. *Alia ratio deſumpta ex dominio Dei in noſtras voluntates.* 104
§. X. *Rationes Theologicæ ex ſufficientia & efficacitate gratiæ deſumptæ.* 105
§. XI. *Alia ratio Theologica ex efficacia ſeu efficientia gratiæ deſumpta.* 106
§. XII. *Corollaria notatu digna.* 107
§. XIII. *Exponuntur teſtimonia D. Thomæ, quæ Petrus a S. Joſeph nobis objicit in opuſculo quod D. Thomæ defenſionem appellat.* ibid.
§. XIV. *Alia D. Thomæ teſtimonia exponuntur.* 109
§. XV. *Alia argumenta ſolvuntur.* 111
§. XVI. *Oſtenditur antiquiores Thomiſtas docuiſſe prædeterminationem phyſicam.* 113

DISPUTATIO VII.

De Fruitione. 114
Art. unicus. *Quid ſit Fruitio?* ibid.
§. I. *Quibuſdam præmiſſis, referuntur ſententiæ, & vera eligitur.* ibid.
§. II. *Corollaria ex dictis.* 115

DISPUTATIO VIII.

De Intentione. ibid.
Art. unicus. *Cujus potentiæ actus ſit intentio, & quodnam illius objectum?* ibid.

DISPUTATIO IX.

De Electione. 116
Art. I. *Utrum electio ſit actus voluntatis, vel intellectus?* ibid.
§. I. *Difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 117
Art. II. *De quibus ſit electio?* ibid.
Art. III. *Utrum ex duobus bonis poſſit voluntas eligere minus, vel ſaltem æquale?* 118
§. I. *Præmittuntur quæ apud omnes ſunt certa.* ibid.
§. II. *Sententia negativa præfertur.* ibid.
§. III. *Solvuntur objectiones.* 119
Art. IV. *An ſuppoſita efficaci & abſoluta intentione finis, ſi unum tantum occurrat medium ad illum obtinendum, voluntas ad ejus electionem neceſſitetur?* 120

DISPUTATIO X.

De Conſilio & Conſenſu. 121
Art. I. *Utrum Conſilium formaliter ſit ſola inquiſitio rationis, vel etiam judicium ſeu ſententia intellectum includat?* ibid.
§. I. *Quibuſdam præmiſſis difficultas proponitur, & reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 122
§. III. *Corollarium præcedentis doctrinæ.* ibid.
Art. II. *An Conſenſus ſit actus realiter ab electione diſtinctus?* 123

DISPUTATIO XI.

De uſu & imperio. ibid.
Art. I. *An in noſtra voluntate reperiatur uſus poſt electionem, qui ſit actus diſtinctus ab illa.* ibid.
§. I. *Concluſio affirmativa ſtatuitur, & duplici ratione ſuadetur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 124
Art. II. *Utrum detur imperium in homine reſpectu ſuarum operationum?* 125
§. I. *Præmittitur quod apud omnes eſt certum, & concluſio affirmativa ſtatuitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 126
Art. III. *Utrum imperium ſit actus rationis, & quis?* 127
§. I. *Prima difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Alia difficultas expeditur.* 128
§. III. *Solvuntur objectiones.* ibid.
Art. IV. *An ad omnes actus liberos voluntatis ſupponatur rationis imperium?* 129
§. I. *Duplici concluſione difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 130
Art. V. *Utrum omnes actus & motus qui ſunt in homine, poſſint ſubdi imperio rationis?* ibid.
§. I. *Præmittuntur quæ apud omnes ſunt certa.* ibid.
§. II. *Quatuor concluſionibus difficultas reſolvitur.* ibid.
§. III. *Corollarium præcedentis doctrinæ.* 131

TRA-

TRACTATUS III.

De moralitate actuum humanorum. Pag. 131

DISPUTATIO I.

De moralitate in communi. 132
Art. I. *Quid ſit moralitas actuum humanorum, quidve addat ſupra libertatem?* ibid.
§. I. *Referuntur ſententiæ, & vera eligitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 133
§. III. *Corollaria ex dictis.* ibid.
Art. II. *Quæ ſint regulæ moralitatis?* 135
§. I. *Duæ regulæ moralitatis explicantur.* ibid.
§. II. *Solvitur objectio Scoti.* ibid.

DISPUTATIO II.

De ſpeciebus moralitatis. 136
Art. I. *In quo conſiſtat bonitas moralis actuum humanorum?* ibid.
§. I. *Referuntur ſententiæ, & vera eligitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 137
§. III. *Corollarium præcedentis doctrinæ.* ibid.
Art. II. *Utrum indifferentia ſit aliqua ſpecies moralitatis, media inter bonitatem & malitiam?* 138
§. unicus. *Solvuntur objectiones.* ibid.

DISPUTATIO III.

De principiis moralitatis. 139
Art. I. *An prima & ſpecifica moralitas in actibus humanis ex objecto deſumatur?* ibid.
§. I. *Concluſio affirmativa ſtatuitur.* ibid.
§. II. *Præcipuæ objectiones ſolvuntur.* ibid.
Art. II. *Utrum omnis actus humanus, tam internus, quam externus, aliquam bonitatem, aut malitiam moralem deſumat a circumſtantiis?* 141
§. I. *Concluſio affirmativa ſtatuitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 142
Art. III. *An actus humani deſumant a fine operantis aliquam bonitatem vel malitiam, ſpecie diverſam ab ea quam habent ex objecto?* 144

DISPUTATIO IV.

De Concurſu multiplicis moralitatis in eodem actu. ibid.
Art. I. *Utrum idem numero actus poſſit ſimul habere duas ſpecies moralitatis, puta bonitatem ex ſubjecto & malitiam ex fine operantis, vel e contra?* 145
§. I. *Quibuſdam præmiſſis, difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 146
Art. II. *An poſſit idem Actus moralis habere duplicem ſpeciem, quæ ſimul ſit bona, vel ſimul mala?* 148
Art. III. *A quo actus, ad finem extrinſecum ordinatus, habeat ſpeciem eſſentialem bonitatis aut malitiæ, an ab objecto, vel a fine?* 150
§. I. *Quibuſdam præmiſſis, referuntur ſententiæ, & vera eligitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 151

DISPUTATIO V.

De indifferentia ad bonitatem & malitiam. 152
Art. unicus. *Utrum detur aliquis actus humanus, qui non ſolum ex ſua ſpecie, ſed etiam in individuo, ſeu quoad exercitium, ſit indifferens?* ibid.
§. I. *Quibuſdam præmiſſis referuntur ſententiæ.* ibid.
§. II. *Prima ſententia rejicitur.* ibid.
§. III. *Alias difficultas reſolvitur.* 153
§. IV. *Alia ratio D. Thomæ exponitur.* 154
§. V. *Præcipuæ objectiones ſolvuntur.* 155

DISPUTATIO VI.

De moralitate actus interioris. 157
Art. I. *An bona intentio ex prava electione vitietur, & electio prava ex bona intentione rectificetur, vel ſaltem bonitas intentionis, diminuat malitiam electionis.* ibid.
§. I. *Prima difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Secunda difficultas enodatur.* 158
§. III. *Solvuntur objectiones.* ibid.
§. IV. *Tertia difficultas expeditur.* 159
§. V. *Solvuntur objectiones.* ibid.
Art. II. *Utrum voluntas humana, ut recta ſit, debeat conformari divinæ, non ſolum in volito formali, ſed etiam in volito materiali?* 160
§. I. *Quibuſdam præmiſſis difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 160

DISPUTATIO VII.

De moralitate actus exterioris. 161
Art. I. *An Actus exterior aliquid bonitatis vel malitiæ addat ad voluntatem efficacem ejuſdem exterioris actus?* ibid.
§. I. *Concluſio negativa ſtatuitur.* 163
§. II. *Præcipuæ objectiones ſolvuntur.* ibid.
Diſſertatio Theologica de conſcientia Probabili, ſeu de opinionum Probabilitate, contra intolerabiles novorum Caſuiſtarum laxitates & nimium Janſenianorum rigorem. 165
Art. I. *Quid & quotuplex ſit conſcientia?* ibid.
Art. II. *An licitum ſit ſequi opinionem minus probabilem, faventem libertati, in concurſu probabilioris, quæ favet præcepto?* 167
§. I. *Præmittenda ad reſolutionem quæſtionis.* ibid.
§. II. *Concluſio negativa ſtatuitur, ac triplici ratione ſuadetur.* 168
§. III. *Eadem veritas ratione morali ſuadetur.* 170
§. IV. *Aliud argumentum morale.* 171
§. V. *Solvuntur objectiones.* ibid.
Art. III. *An in concurſu duarum opinionum æque probabilium, tutior ſemper ſit eligenda?* 173
Art. IV. *Utrum auctoritas unius tantum Doctoris ſufficiat ad reddendam opinionem in materia morali probabilem, & in praxi tutam?* 174
§. I. *Concluſio negativa ſtatuitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 175
Art. V. *Probabilitatum monſtra.* 176
§. I. *Aſſertiones Caramuelis referuntur ac refelluntur.* ibid.
§. II. *Tamburini laxitates reprobantur.* 180
§. III. *Alia probabilitatum monſtra confutantur.* 183
§. IV. *Corollarium notatu dignum.* 188
§. V. *Caſuiſtarum Apologia a Sorbona & Galliæ Epiſcopis & tamdem a ſummo Pontifice reprobatur.* 189
Art. VI. *Janſenianorum rigor, & in materia de probabilitate, corrigitur & temperatur.* 190
§. I. *Refertur ac refellitur ſingularis cujuſdam ſententia.* ibid.
§. II. *Arcana Janſenianæ doctrinæ radix detegitur, & extirpatur.* 192
§. III. *Convelluntur præcipua fundamenta Janſenii.* ibid.
§. IV. *Diluuntur præcipua argumenta VVendrochii.* 195
§. V. *Alia VVendrochii argumenta ſolvuntur.* 196

TRACTATUS IV.

De virtutibus & donis. 197

DISPUTATIO I.

De natura virtutis. 198
Art. I. *Quodnam ſit genus remotum, & proximum virtutis?* ibid.
§. I. *Difficultas propoſita duplici concluſione reſolvitur?* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 199
Art. II. *An virtus humana ſit habitus operativus, & quæ ſit ratio ex parte actus, ad quam per ſe concurrit?* ibid.
§. I. *Duplici concluſione utraque difficultas reſolvitur.* 200
§. II. *Solvuntur objectiones.* 201
Art. III. *Quomodo virtus ſit definienda?* ibid.

DISPUTATIO II.

De ſubjecto virtutum. 202
Art. I. *Utrum intellectus & ſenſus interni poſſint eſſe ſubjectum virtutum?* ibid.
Art. II. *Utrum in appetitu ſenſitivo ſint virtutes proprie dictæ?* 203
§. I. *Sententia D. Thomæ ſuadetur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 204
Art. III. *Utrum in voluntate ponenda ſit virtus non ſolum in ordine ad bonum ſupernaturale, & bonum naturale alienum, ſed etiam in ordine ad bonum connaturale proprii ſuppoſiti?* 205
§. I. *Triplici concluſione difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 206

DISPUTATIO III.

De diſtinctione virtutum. 207
Art. I. *De virtutibus intellectualibus.* ibid.
Art. II. *De virtutibus moralibus.* ibid.

DISPUTATIO IV.

De virtutibus moralibus infuſis. 208
Art. I. *An dentur in nobis virtutes morales per ſe infuſæ?* ibid.
§. I. *Concluſio affirmativa ſtatuitur, & auctoritate Scripturæ, SS. Patrum, & Concilii Viennenſis firmatur.* ibid.
§. II. *Rationibus Theologicis eadem veritas ſuadetur.* 209
§. III. *Solvuntur objectiones.* ibid.
§. IV. *Corollaria præcedentis doctrinæ.* 211
Art. II. *An virtutes morales infuſæ, quæ ſunt circa paſſiones, in appetitu ſenſitivo ſubjectentur?* ibid.

DISPUTATIO V.

De proprietatibus virtutum. 212
Art. I. *Utrum virtutes conſiſtant in medio?* ibid.
Art. II. *An virtutes morales in eſſe perfecto, habeant neceſſariam connexionem inter ſe?* 213
§. I. *Concluſio affirmativa ſtatuitur, & SS. Patrum teſtimoniis illuſtratur.* ibid.
§. II. *Eadem veritas dupliti ratione ſuadetur.* 214
§. III. *Solvuntur objectiones.* ibid.
Art. III. *Utrum virtutes morales acquiſitæ, ſint neceſſario connexæ cum caritate?* 215
§. I. *Referuntur ſententiæ, & vera eligitur.* 216
§. II. *Solvuntur objectiones.* ibid.

Art. IV.

1080047238

CLYPEUS THEOLOGIÆ THOMISTICÆ,

AUCTORE REV. PATRE

JOANNE BAPTISTA GONET

BRITERRENSI, ORDINIS FF. PRÆDICATORUM, Provinciæ Toloſanæ, STRICTIORIS OBSERVANTIÆ, in Academia Burdigalenſi Anteceſſore.

TOMUS TERTIUS,

CONTINENS TRACTATUS

DE BEATITUDINE, ET ACTIBUS HUMANIS, eorumque Moralitate, de Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec non Diſſertationem Theologicam de Probabilitate.

EDITIO AD EXEMPLAR

AB AUCTORE RECOGNITUM EXCUSA, *variis Tractatibus aucta, novo etiam ordine, ac plurimis Sanctorum Patrum Sententiis illuſtrata, ceteriſque emendatior.*

VENETIIS,
EX TYPOGRAPHIA BALLEONIANA.
MDCCLXXII.

SUPERIORUM PERMISSU.

241
241
Capilla Alfonsina
Biblioteca Universitaria
37990
54744

BX1750
G58
1772
V.3

CAPILLA ALFONSINA
UANL
FONDO BIBLIOTECA PUBLICA DEL ESTADO DE NUEVO LEON

Capilla Alfonsina
Biblioteca Universitaria

INDEX
ARTICULORUM
TOMI TERTII.

Secunda pars Clypei Theologiæ Thomiſticæ. Pag. 1

TRACTATUS I.

De ultimo fine hominis, ejuſque beatitudine. 2

DISPUTATIO I.

De ultimo fine hominis. ibid.
Art. I. *Utrum homini conveniat agere propter finem?* ibid.
Art. II. *Utrum omnes actiones humanæ ſint effectus finis, ſeu propter finem?* ibid.
§. I. *Præmittenda ad reſolutionem quæſtionis.* ibid.
§. II. *Corollaria præcedentis doctrinæ.* 3
§. III. *Reſolvitur difficultas.* 4
§. IV. *Præcipuæ objectiones ſolvuntur.* 5
Art. III. *An bruta operentur propter finem, movendo ſe in illum?* 6
§. I. *Præmittitur quod fere apud omnes eſt certum, & referuntur ſententiæ.* ibid.
§. II. *Concluſio negativa ſtatuitur.* ibid.
§. III. *Solvitur objectio in contrarium.* 7
Art. IV. *Utrum Deus agat propter finem?* 8
§. I. *Quibuſdam præmiſſis, ſtatus difficultatis proponitur.* ibid.
§. II. *Quatuor ſequentibus concluſionibus difficultas propoſita reſolvitur.* 9
Art. V. *Utrum finis intermedius vere & proprie habeat rationem finis?* 10
§. I. *Concluſio affirmativa ſtatuitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* ibid.
Art. VI. *Utrum idem homo pro eodem tempore poſſit habere duos vel plures fines ultimos totales & adæquatos?* 11
§. I. *Prænotanda.* ibid.
§. II. *Statuitur prima concluſio.* 12
§. III. *Statuitur ſecunda concluſio.* 13
§. IV. *Præcipuæ objectiones ſolvuntur.* ibid.
§. V. *Aliud argumentum diſſolvitur.* 14
Art. VII. *Utrum quæcumque vult homo, velit propter ultimum finem?* ibid.
§. I. *Quibuſdam præmiſſis difficultas proponitur.* ibid.
§. II. *Reſolvitur difficultas propoſita.* 15
§. III. *Solvuntur objectiones.* 16

DISPUTATIO II.

De beatitudine objectiva hominis. 17
Art. I. *In quo conſiſtat beatitudo objectiva hominis?* 18
§. I. *Beatitudo non conſiſtit in bonis fortunæ.* ibid.
§. II. *Beatitudo in bonis corporis conſiſtere nequit.* ibid.
§. III. *Beatitudo in bonis animæ ſita non eſt.* 19
§. IV. *In nullo bono creato, vera hominis beatitudo conſiſtere poteſt.* ibid.
§. V. *Solvuntur objectiones.* 20
Art. II. *An Deus ut unus ſit ſufficiens ad nos beatificandum, ita quod, ſi per impoſſibile lateret ut trinus, perfecta hominis beatitudo ſubſiſteret?* 21
§. I. *Concluſio negativa ſtatuitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 22

DISPUTATIO III.

De eſſentia beatitudinis formalis. 23
Art. I. *Utrum beatitudo formalis ſit aliqua operatio creata, & a Beato elicita?* 24
§. I. *Rejicitur prima ſententia.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 25
§. III. *Secundus dicendi modus refellitur.* ibid.
§. IV. *Solvuntur argumenta in contrarium.* ibid.
§. V. *Tertia ſententia impugnatur.* 26
§. VI. *Reſpondetur argumentis adverſæ ſententiæ.* ibid.
§. VII. *Nominalium error proſcribitur.* ibid.
§. VIII. *Nominalium argumenta ſolvuntur.* 27
§. IX. *Solvuntur aliæ inſtantiæ contra ſecundam partem concluſionis.* 28
Art. II. *Utrum beatitudo eſſentialiter conſiſtat in operatione intellectus, vel voluntatis, aut utriuſque?* 29
§. I. *Quibuſdam præmiſſis, referuntur ſententiæ.* ibid.
§. II. *Primus dicendi modus refellitur.* 30
§. III. *Præcipuæ objectiones ſolvuntur.* ibid.
§. IV. *Opinio Scoti rejicitur.* 31
§. V. *Sententia D. Thomæ ſtabilitur.* 33
Digreſſio brevis, *ubi oſtenditur omnia hominis deſideria per Dei viſionem perfecte ſatiari.* 34
Art. III. *Convelluntur fundamenta adverſæ ſententiæ.* 36
§. I. *Præcipuum Scoti argumentum diluitur.* ibid.
§. II. *Alia argumenta ſolvuntur.* 38

DISPUTATIO IV.

De proprietatibus formalis beatitudinis. ibid.
Art. I. *An Beati neceſſario diligant Deum quantum ad exercitium.* ibid.
§. I. *Quibuſdam præmiſſis, concluſio affirmativa ſtatuitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 39
Art. II. *A qua virtute procedat gaudium ſeu delectatio, qua Beati de Deo clare viſo, ut bono ſibi proprio delectantur?* 40
§. I. *Vera ſententia ſtatuitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 41
Art. III. *Quodnam ſit objectum proximum & immediatum delectationis ſeu fruitionis beatificæ?* ibid.
§. I. *Quibuſdam præmiſſis, ſtatus difficultatis proponitur.* ibid.
§. II. *Duplici concluſione difficultas reſolvitur.* ibid.
§. III. *Solvuntur objectiones.* 42
Art. IV. *Utrum Beati ſint impeccabiles ab intrinſeco?* 43
§. I. *Concluſio affirmativa ſtatuitur.* ibid.
§. II. *Corollarium notatu dignum.* 44
Art. V. *Utrum de potentia Dei abſoluta poſſit cum viſione, aut amore beatifico peccatum actuale, vel ſaltem habituale componi?* ibid.
§. I. *Prima difficultas reſolvitur.* 45
§. II. *Alia difficultas expeditur.* ibid.
§. III. *Solvuntur objectiones.* 46

DISPUTATIO V.

De dotibus & aureolis Beatorum. 47
Art. I. *Quot, & quæ ponendæ ſint dotes in anima beata, & an illæ ſint habitus vel operationes?* ibid.
§. I. *Præmittitur quod apud omnes eſt certum.* ibid.
§. II. *Utraque difficultas, duplici concluſione reſolvitur.* 47
§. III. *Corollarium notatu dignum.* 48
§. IV. *Solvuntur objectiones.* 49
Art. II. *Quatuor dotes corporis glorioſi explicantur.* ibid.
§. I. *Prima dos corporis glorioſi.* ibid.
§. II. *Secunda dos corporis glorioſi.* ibid.
§. III. *Tertia dos corporis glorioſi.* 50
§. IV. *Quarta dos corporis glorioſi.* ibid.
Art. III. *De Aureolis Beatorum.* 51
Art. IV. *De fructibus Beatorum, & quomodo ab Aureolis diſtinguantur?* 52
§. I. *Prima difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Alia difficultas expeditur.* 53
§. III. *Tertia difficultas elucidatur.* ibid.

DISPUTATIO VI.

De adeptione Beatitudinis. ibid.
Art. I. *Utrum animæ Juſtorum a corporibus ſeparatæ, & plene purgatæ, ſtatim conſequantur beatitudinem?* ibid.
§. I. *Concluſio affirmativa ſtatuitur.* 54
§. II. *Solvuntur objectiones.* ibid.
Art. II. *Utrum beatitudo ſemel adepta poſſit ammitti?* 55
§. I. *Concluſio affirmativa ſtatuitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 56

TRACTATUS II.

De actibus humanis. 57

DISPUTATIO I.

De voluntario & involuntario. ibid.
Art. I. *Quid & quotuplex ſit voluntarium, & an non ſolum in hominibus, ſed etiam in brutis reperiatur?* 58
Art. II. *An ratio voluntarii perfectius reperiatur in actibus liberis, quam in neceſſariis.* ibid.
§. I. *Vera ſententia ſtatuitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 59
Art. III. *Utrum ut omiſſio, & effectus ex illa ſecutus, ſint voluntaria, requiratur debitum, ſeu obligatio ponendi actum qui omittitur.* 60
§. I. *Præmittenda ad reſolutionem quæſtionis.* ibid.
§. II. *Concluſio affirmativa ſtatuitur.* ibid.
§. III. *Solvuntur objectiones.* 61
Art. IV. *An violentia ſeu coactio poſſit a Deo inferri voluntati?* 62
§. I. *Quid ſit violentum, breviter explicatur.* ibid.
§. II. *Prima difficultas reſolvitur.* 63
§. III. *Secunda difficultas expeditur.* 64
§. IV. *Tertia difficultas elucidatur.* 65
§. V. *Corollaria notatu digna.* ibid.

GONET
THEOL

3

BX1750
G58
1772
V.3
c.1

241

Art. IV. *Quæ docet D. Thomas de æqualitate & de ratione virtutum, breviter expenduntur.* Pag. 217

DISPUTATIO VI.

De donis Spiritus Sancti. ibid.
Art. I. *Utrum dona Spiritus Sancti ſint habitus, a virtutibus etiam infuſis diſtincti?* ibid.
§. I. *Duplici concluſione utraque difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones contra primam concluſionem.* ibid.
§. III. *Solvuntur objectiones contra ſecundam concluſionem.* 219.
§. IV. *Corollaria notatu digna.* ibid.
Art. II. *De donis Spiritus Sancti in particulari.* 220

TRACTATUS V.

De vitiis & peccatis. 222

DISPUTATIO I.

De natura vitii & peccati. ibid.
Art. I. *Utrum vitium proprie & directe contrarietur virtuti?* ibid.
§. I. *Quibuſdam præmiſſis, difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 223
Art. II. *Utrum omnia vitia, tam ea quæ virtutibus acquiſitis, quam quæ infuſis opponuntur, ſint contra naturam hominis?* 224
§. I. *Duplici concluſione difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 225
Art. III. *Utrum peccatum in ratione malitiæ moralis, excedat ſimpliciter habitum vitioſum?* 226
Art. IV. *Utrum ſit de eſſentia cujuslibet peccati eſſe contra legem æternam?* 227
§. I. *Quibuſdam præmiſſis, concluſio affirmativa ſtatuitur.* ibid.
§. II. *Præcipua objectio ſolvitur.* 228
Art. V. *Utrum ſit eſſentiale peccato quod ſit injuria ſeu offenſa Dei?* ibid.

DISPUTATIO II.

De diſtinctione peccatorum. 229
Art. I. *Quæ ſint præcipuæ ſpecies, ſeu diviſiones peccati?* ibid.
Art. II. *Utrum diſtinctio ſpecifica peccatorum ex objectis quæ reſpiciunt, vel ex præceptis quibus opponuntur, attendi debeat?* 230
§. I. *Duplici concluſione difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Corollaria præcedentis doctrinæ.* ibid.
§. III. *Solvuntur objectiones.* 231

DISPUTATIO III.

De peccato commiſſionis & omiſſionis. ibid.
Art. I. *Per quid peccatum commiſſionis conſtituatur formaliter in ratione mali moralis.* ibid.
§. I. *Præmittuntur quæ fere apud omnes ſunt certa.* 232
§. II. *Reſolutio difficultatis propoſitæ.* 233
§. III. *Exponuntur teſtimonia D. Thomæ, quæ videntur adverſari noſtræ ſententiæ.* 235
§. IV. *Præcipuum Adverſariorum fundamentum convellitur.* 237
§. V. *Alia argumenta ſolvuntur.* ibid.
Art. II. *An poſſit dari omiſſio culpabilis in individuo, abſque omni actu phyſico voluntatis, qui ſit cauſſa vel occaſio illius?* 238
§. I. *Quibuſdam præmiſſis concluſio negativa ſtatuitur, & auctoritate D. Thomæ fulcitur.* ibid.
§. II. *Eadem veritas ratione ſuadetur.* ibid.
§. III. *Præcipuæ objectiones ſolvuntur.* 240
Art. III. *An omnis actus conjunctus cum omiſſione, & cum obſervantia præcepti affirmativi incompoſſibilis, ſit in ſe malus, & habeat aliam malitiam a malitia omiſſionis?* 242
§. I. *Statuitur prima concluſio.* ibid.
§. II. *Secunda concluſio ſtabilitur.* 243
§. III. *Solvuntur objectiones.* ibid.
§. IV. *Corollaria notatu digna.* 244
Art. IV. *An omittens ex cauſſa voluntaria, peccet non ſolum quando opponit cauſſam, ſed etiam quando de facto omittit?* ibid.
§. I. *Præmittitur quod apud omnes eſt certum, & difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 245
Art. V. *Utrum peccata commiſſionis & omiſſionis, ex eodem motivo procedentia, ſint ejuſdem ſpeciei in eſſe moris?* 246

DISPUTATIO IV.

De comparatione peccatorum ad invicem. 247
Art. I. *Utrum omnia peccata ſint connexa?* ibid.
Art. II. *Utrum omnia peccata ſint paria?* 248
Art. III. *Unde in peccatis petatur inæqualitas in gravitate & malitia?* 249

DISPUTATIO V.

De ſubjecto peccatorum. 252
Art. I. *Utrum non ſolum in voluntate, ſed etiam in aliis potentiis a voluntate motis ſit formaliter & intrinſece peccatum?* ibid.
§. I. *Præmittitur quod apud omnes eſt certum, & difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* ibid.
Art. II. *Utrum peccatum veniale poſſit eſſe in ſolo appetitu ſenſitivo, ſecluſa omni motione voluntatis?* 253
§. I. *Sententia affirmativa ut probabilior eligitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 255
Art. III. *Utrum omnes motus ſenſualitatis circa objecta illicita, ſint peccata mortalia, vel ſaltem venialia?* 256
§. I. *Præmittitur quod apud omnes eſt certum, & difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 257

DISPUTATIO VI.

De cauſſis peccatorum. ibid.
Art. I. *An, & quæ ignorantia ſit cauſſa peccati?* ibid.
§. I. *Multiplex ignorantiæ diviſio.* ibid.
§. II. *Reſolutio difficultatis propoſitæ.* 258
Art. II. *Utrum quoties voluntas peccat, præcedat aliquis error practicus, vel ſaltem aliqua inconſideratio in intellectu?* 259
§. I. *Concluſio affirmativa ſtatuitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* ibid.
Art. III. *Utrum Deus directe vel ſaltem indirecte poſſit dici cauſſa peccati.* 261
§. I. *Duplici concluſione difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 262

DISPUTATIO VII.

De peccato originali. 263
Art. I. *An ſit peccatum originale?* 264
§. I. *Error Pelagii proſcribitur.* ibid.
§. II. *Præcipua Pelagianorum argumenta ſolvuntur.* 265
Art. II. *An & quomodo peccatum originale voluntarium ſit?* 266.
§. I. *Quibuſdam præmiſſis difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur argumenta initio propoſita.* 267
Art. III. *Quomodo peccatum originale per generationem in poſteros Adæ traducatur?* 268
Art. IV. *An Adamus per quodcumque peccatum, dummodo eſſet primum, traduxiſſet in poſteros culpam originalem.* 269.
§. I. *Sententia affirmans ut probabilior eligitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* ibid.
§. III. *Corollarium præcedentis doctrinæ.* 270
Art. V. *In quo eſſentia peccati originalis conſiſtat?* 271
§. I. *Hæreticorum errores referuntur ac refelluntur.* ibid.
§. II. *Abſurdæ vel improbabiles quorumdam Catholicorum ſententiæ excluduntur.* 272
§. III. *Quorumdam recentiorum Thomiſtarum ſententia confutatur.* ibid.
§. IV. *Vera ſententia explicatur, & auctoritate D. Thomæ fulcitur.* 274
§. V. *Rationes Theologicæ exponuntur.* ibid.
§. VI. *Præcipuæ objectiones ſolvuntur.* 275
§. VII. *Solvitur difficile argumentum.* 277
Art. VI. *In quo ſubjectetur originale peccatum.* 278
§. I. *Quibuſdam præmiſſis, difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* ibid.
Art. VII. *An pueri cum ſolo originali decedentes ſubeant pœnam gehennæ & combuſtionis æternæ, vel ſaltem aliquam ex pœna damni triſtitiam patiantur?* 279
§. I. *Præmittitur quod apud omnes eſt certum, & referuntur ſententiæ.* ibid.
§. II. *Prima ſententia rejicitur teſtimoniis Scripturæ & SS. Patrum.* ibid.
§. III. *Rationes Theologicæ expenduntur.* 280
§. IV. *Præcipuæ objectiones ſolvuntur.* ibid.
§. V. *Refellitur opinio Bellarmini.* 282
§. VI. *Sententia Catharini confutatur.* ibid.
§. VII. *Solvuntur objectiones.* 283
§. VIII. *Corollaria notatu digna.* ibid.

DISPUTATIO VIII.

De effectibus peccati. 284
Art. I. *An inclinatio naturalis ad bonum minuatur, vel totaliter corrumpatur per peccatum?* ibid.
Art. II. *Utrum mors, morbi, & cetera alia miſeriæ corporales, ſint effectus peccati originalis.* 285
Art. III. *Quid ſit macula peccati, ſeu peccatum habituale perſonale?* 285
§. I. *Præmittuntur quæ apud omnes ſunt certa, & referuntur ſententiæ.* ibid.
§. II. *Confutantur tres primæ ſententiæ, & quarta ſtatuitur.* ibid.
§. III. *Præcipuæ objectiones ſolvuntur.* 287
Art. IV. *Utrum peccatum non ſolum maculam, ſed etiam reatum pœnæ inducat, & in quo ille conſiſtat?* 289
Art. V. *An peccatum ſecundum ſe, ſeu ſecundum malitiam & inordinationem quam importat, rationem pœnæ habere poſſit?* 290
Art. VI. *Utrum peccatum mortale per ſe & ex malitia ſua intrinſeca reatum pœnæ æternæ inducat?* 291
Art. VII. *An peccatum veniale in damnato, per accidens,*

& ra-

& ratione conjunctionis, cum mortali, pœna æterna puniatur? Pag. 293
Art. VIII. *Qualis & quanta pœna peccato mortali debeatur?* 294

DISPUTATIO IX.

De peccato mortali & veniali. 296
Art. I. *An veniale peccatum natura ſua diſtinguatur a mortali, & quæ ſunt veræ ac præcipuæ unius ab altero differentiæ?* ibid.
§. I. *Præmittuntur quæ fere apud omnes ſunt certa, & referuntur ſententiæ.* ibid.
§. II. *Statuitur prima concluſio, & oſtenditur, peccatum veniale natura ſua a mortali diſtingui.* ibid.
§. III. *Solvuntur objectiones.* 297
§. IV. *Secunda difficultas reſolvitur, & præcipua inter peccatum mortale & veniale diſcrimina exponuntur.* 298
§. V. *Corollarium præcedentis doctrinæ.* 299
Art. II. *An ille qui mortaliter peccat ultimum finem in creatura conſtituat?* 300
§. I. *Concluſio affirmativa ſtatuitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 301
§. III. *Solvuntur quædam inſtantiæ.* 302
Art. III. *Utrum peccatum veniale in homine juſto habitualiter referatur in Deum?* 303
Art. IV. *Quem finem ultimum actu intendat ille qui venialiter peccat?* ibid.
Art. V. *Utrum homo in ſtatu juſtitiæ originalis exiſtens, impotens eſſet peccandi venialiter; idque ab intrinſeco, & ex vi doni integritatis; & an idem etiam dicendum ſit de Angelo?* 305
§. I. *Quibuſdam præmiſſis, referuntur ſententiæ.* ibid.
§. II. *Vera ſententia triplici concluſione explicatur.* ibid.
§. III. *Præcipuæ objectiones ſolvuntur.* 307
§. IV. *Solvuntur argumenta contra duas ultimas concluſiones.* ibid.
Art. VI. *Utrum peccatum mortale in ratione offenſæ ſit gravitatis ſimpliciter infinitæ?* 308
§. I. *Quibuſdam præmiſſis, referuntur ſententiæ.* ibid.
§. II. *Concluſio affirmativa ſtatuitur, & ratione fundamentali probatur.* ibid.
§. III. *Duabus aliis rationibus deſumptis ex D. Thoma concluſio noſtra ſtatuitur.* 309
§. IV. *Ultima ratio noſtræ concluſionis exponitur.* 310
§. V. *Solvuntur objectiones.* ibid.
Art. VII. *Utrum quilibet homo in primo inſtanti uſus rationis teneatur ſub mortali ad Deum ſe convertere, ſubindeque peccatum veniale cum ſolo originali eſſe non poſſit?* 311
§. I. *Quibuſdam præmiſſis, prima difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 314
§. III. *Solvitur difficile argumentum.* 315
§. IV. *Alia difficultas expeditur.* 316

TRACTATUS VI.

De Legibus. 318

DISPUTATIO I.

De lege in communi. 319
Art. I. *Utrum lex eſſentialiter pertineat ad intellectum, vel ad voluntatem.* ibid.
§. I. *Quibuſdam præmiſſis referuntur ſententiæ.* ibid.
§. II. *Sententia D. Thomæ præfertur.* ibid.
§. III. *Solvuntur objectiones.* 320
§. IV. *Corollarium notatu dignum.* ibid.
Art. II. *Utrum de ratione legis ſit, quod ad commune bonum ordinetur, quod ſit perpetua, & quod pro communitate feratur?* ibid.
§. I. *Triplici concluſione hæc triplex difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 322
§. III. *Corollaria præcedentis doctrinæ.* 323
Art. III. *Apud quos reſideat poteſtas legislativa?* ibid.
Art. IV. *Utrum promulgatio ſit neceſſaria, & eſſentialis legi?* 324
§. I. *Duplici concluſione utraque difficultas reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* ibid.
§. III. *Corollarium præcedentis doctrinæ.* 325
Art. V. *Quænam ſit legis diviſio?* ibid.
Art. VI. *Officia, effectus, & actus legis, breviter exponuntur.* 326

DISPUTATIO II.

De lege æterna. 327
Art. I. *An, & quid ſit lex æterna.* ibid.
§. I. *Duplici concluſione veritas declaratur.* ibid.
§. II. *Corollaria notatu digna.* ibid.
Art. II. *Utrum lex æterna ſit vere & proprie lex?* 328

DISPUTATIO III.

De lege naturali. 329
Art. I. *Quid ſit lex naturalis, ſeu in quo formaliter conſiſtat?* 330
§. I. *Præmittitur quod apud omnes eſt certum, & referuntur ſententiæ.* ibid.
§. II. *Rejiciuntur tres primæ ſententiæ, & quarta ſtatuitur.* ibid.
§. III. *Solvuntur objectiones.* 331
§. IV. *Corollaria notatu digna.* 332
Art. II. *Utrum omnia præcepta Decalogi, omneſque actus virtutum, ſint de lege naturæ?* ibid.
§. I. *Utraque difficultas duplici concluſione reſolvitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 333
Art. III. *An poſſit dari ignorantia invincibilis juris naturalis, ſeu præceptorum legis naturæ?* ibid.
§. I. *Solvuntur objectiones.* ibid.
Art. IV. *Utrum lex naturæ pati poſſit mutationem, diſpenſationem, abrogationem, & interpretationem, vel epiikiam?* 336.
§. I. *Quibuſdam præmiſſis, ſtatuuntur quatuor concluſiones, quibus reſolvuntur difficultates propoſitæ.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 338
§. III. *Corollarium præcedentis doctrinæ.* 339

DISPUTATIO IV.

De lege humana. ibid.
Art. I. *An & quid ſit lex humana, quibuſve conditionibus & qualitatibus gaudeat?* ibid.
Art. II. *Qualem promulgationem requirat lex humana, ut obliget?* 341
Art. III. *An ut lex humana obliget, requiratur conſenſus ſive acceptatio populi?* 342
§. I. *Concluſio negativa ſtatuitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 343

DISPUTATIO V.

De poteſtate legis humanæ. ibid.
Art. I. *Utrum lex humana poſſit obligare ad actus internos.* ibid.
I. I. *Quibuſdam præmiſſis referuntur ſententiæ.* ibid.
§. II. *Vera ſententia ſequentibus concluſionibus ſtatuitur.* 344
§. III. *Solvuntur objectiones.* ibid.
Art. II. *Utrum leges humanæ tam civiles, quam Eccleſiaſticæ obligare poſſint in foro conſcientiæ, ita quod eas tranſgrediens reus ſit culpæ apud Deum?* 345
§. I. *Vera ſententia duplici concluſione ſtatuitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* ibid.
Art. III. *An lex humana obligare poſſit ſub culpa mortali, & quid requiratur ad hoc ut ſub mortali obliget?* 347
Art. IV. *An lex humana obliget ad ſui obſervationem, cum diſpendio vitæ?* 348
§. I. *Referuntur ſententiæ, & vera eligitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 349
Art. V. *Quinam legibus humanis teneantur?* 350
§. I. *Prima difficultas duplici concluſione reſolvitur.* ibid.
§. II. *Secunda & tertia difficultas breviter reſolvuntur.* ibid.
§. III. *Ultima difficultas expeditur.* 351
§. IV. *Corollaria notatu digna.* ibid.

DISPUTATIO VI.

De Lege pœnali. ibid.
Art. I. *An & quotuplex dari poſſit lex pœnalis.* ibid.
Art. II. *An leges pœnales obligent in foro conſcientiæ ad pœnam ſubeundam ante Judicis ſententiam.* 352
§. I. *Quibuſdam præmiſſis referuntur ſententiæ, & vera eligitur.* ibid.
§. II. *Solvuntur objectiones.* 353
Art. III. *Utrum tranſgreſſor legis pœnalis teneatur in conſcientia ſubire pœnam legis, poſt judicis ſententiam?* 354
§. I. *Quibuſdam præmiſſis, difficultas propoſita triplici concluſione reſolvitur.* ibid.
§. II. *Corollarium præcedentis doctrinæ.* ibid.

DISPUTATIO VII.

De Conſuetudine. 355
Art. I. *Quid ſit conſuetudo, & quam vim habeat?* ibid.

DISPUTATIO VIII.

De Privilegiis. 356
Art. I. *Quid & quotuplex ſit privilegium?* ibid.
Art. II. *De ceſſatione privilegiorum.* 357

DISPUTATIO IX.

De Legum interpretatione. 358
Art. unicus. *De variis modis interpretandi leges humanas, præcipue de epiikia.* ibid.

DISPUTATIO X.

De Legum mutatione. 359
Art. I. *Quid ſit diſpenſatio, & an ea in legem humanam cadere poſſit?* ibid.
Art. II. *An, & a quo, & quibus modis, lex humana abrogari poſſit?* 360

DISPUTATIO XI.

De Lege Divina veteri. 361
Art. I. *Utrum lex vetus, bona, utilis, ac perfecta fuerit?* 362.
§. I. *Prima pars quæſiti reſolvitur.* ibid.
§. II. *Statuitur ſecunda concluſio, & legis veteris utilitas declaratur.* 363

§. III.

§. III. *Statuitur tertia concluſio, & in quo ſenſu lex Moſaica imperfecta fuerit, breviter declaratur.* Pag. 363
Art. II. *An lex vetus fuerit a Deo data, & ubi, ac quomodo tradita fuerit?* 364
§. I. *Prima pars quæſiti reſolvitur, & oſtenditur legem veterem fuiſſe a Deo datam, & omnia illius præcepta fuiſſe a Deo inſtituta.* ibid.
§. II. *Alia difficultas expeditur, & ubi, ac quomodo, lex Moſaica data fuerit, breviter declaratur.* 365
Art. III. *Quotuplicia fuerint præcepta in lege veteri?* ibid.
Art. IV. *An, & quando lex vetus abrogata ſit?* 366
§. I. *Prima pars quæſiti reſolvitur.* ibid.
§. II. *Altera difficultas expeditur, & quandonam lex vetus abrogata fuerit, breviter declaratur.* 367
Art. V. *Utrum lex Moſaica ſtatim atque ceſſavit obligare, fuerit mortifera?* 368

DISPUTATIO XII.

De lege Divina nova. 369
Art. I. *Utrum lex nova a Chriſto inſtituta ſit, & quibus præceptis ea conſtet?* 370
Art. II. *Quomodo lex nova differat a veteri?* ibid.

SECUN-

SECUNDA PARS CLYPEI THEOLOGIÆ THOMISTICÆ.

DE DEO UT ULTIMO FINE.

PRÆFATIO.

E*A eſt (benevole Lector) præſentis Tratactus notitia, ut fortius animum tuum ad ſui affectum debeat allicere. Si enim cujus delectat amor, nequeat non grata eſſe ſcientia, ſi nihil ardentius cupiant homines, quam quæ via commodius & tutius ad felicitatem ducat, cognoſcere, ſi Auguſtinus totam nobis addiſcendi rationem, recte ad unum finis amorem reduxit, ſi denique ſacra felicitatis traditio,* porta eſt (*ut loquitur Jamblicus*) ad ipſum omnium opificem Deum, præbens undique cum ipſo conſortium, *portam hanc cæleſtem tibi pandimus, veram tui finis tradimus tibi notitiam, ſecurum ad felicitatis tuæ locum iter oſtendimus, & dignum tui amoris tibi proponimus objectum.* Vivere omnes beate volunt (*dicebat olim Gentilis Seneca lib. de vita beata c. 1.*) ſed ad prævidendum quid ſit quod beatam vitam efficiat, caligant. *Quis finis humanæ vitæ eſſe debeat, veteres longo licet ſtudio & labore quæſierint Philoſophi, per denſas tamen infidelitatis ſuæ tenebras palpantes, deluſi ſunt; ſola nimirum pro vero bono felicitatis larva inaniter comprehenſa. Hinc illæ ad beatitudinem viæ, quas omnis illorum diſciplina moralis demonſtravit,* devia quædam ſunt (*ait Boetius*) nec perducere eo quemquam valent, ad quod ſe perductura eſſe promittunt, *Oculatior quidem omnis Chriſtianorum Ethica exiſtit, nulla enim eſt, quæ vere ſpecimen beatitudinis non agnoſcat: ſed tamen in humanis actibus ad eam dirigendis multæ ſunt diverſis erroribus obnoxiæ & perverſæ. Aliquæ eo deviant, quod morum doctrinam plus æquo reſtringant, & jugum Chriſti nimis exaſperatum, ac importabile reddant. Aliæ e diverſo Chriſtianam diſciplinam, & Evangelicam vivendi normam adulterant, ut ſalutis iter variis ſuavitatibus levigatum, & cum vitæ deliciis copulatum, hominibus. in mollitiem & indulgentiam nimirum propenſis, proponant, ſicque conſcientiis cum gravi animarum periculo illudunt, dum adeo non eſt facile, via tam facili quam oſtendunt, beatam vitam conſequi, ut ab ea quiſque eo longius recedat, quo ad ipſam eorum tramite citius fertur. Medio (Amice Lector) tutiſſimus ibis, ſi quam tibi in præſenti volumine Angelici Præceptoris expoſui moralem proponas in regulam, ad quam velis omnem vitæ tuæ uſum exigere, in ea quippe docet recta pergere, nec declinare ad dexteram neque ad ſiniſtram; morum diſciplinam tradit non relaxatam, neque plus æquo, ſed mediocricer reſtrictam. Ceterum ſic eam diſces, ut quod optabat Seneca in morum pædagogo,* quæ fuerint verba, ſint opera: *invenies in ea circumſpiciens,* quo ſit tendendum & qua non ſine perito aliquo, cui explorata ſint ea in quæ tendimus. *Neque enim Aquinas noſter ille eſt,* cujus (*ut loquitur Salvianus*) lectionem tantum habemus: vitam non habemus, *prius enim in ſeipſo legit quæ poſtea ſcripſit: præcepta aliis tradidit, quæ a ſe tamquam ab exemplari didicit: atque id unum antequam doceret ſpectavit, qua ratione viveret, ut oſtenderet ceteris qua lege vivendum eſſet. Hoc eſt (Amice Lector) quod ut ceteras hujus Ethicæ dotes taceam, eam citra cujuſque injuriam aliis omnibus anteponendam probat, ipſiuſque ſecuritatis argumentum vix aliud majus proponi poteſt, quam quod vitæ præceptoris per omnia ſanctiſſimi regula fuerit. Moralem ergo accipe, & lege, in qua tam Doctoris Angelici præcepta, quam Angeli exempla videns, non tam diſputare, quam vivere docearis.*

ORDO HUJUS PARTIS.

P*Oſtquam D. Thomas in prima parte Summæ Theologicæ, Deum ut in ſe unum & trinum, rerumque omnium creatarum principium, conſideravit, mox illum ut finem ultimum creaturæ rationalis contemplatur, & tractat de mediis ad ejus aſſecutionem conducentibus. Sed quia hæc media duplicis ſunt generis, quædam enim ex natura rei, alia vero ex beneplacito tantum & inſtitutione Dei, ad beatitudinem ſunt neceſſaria, de primis in ſecunda parte, de aliis vero (Incarnatione ſcilicet & Sacramentis) in tertia diſſerit. Cui ordini inhærentes. in hac ſecunda Clypei Theologiæ Thomiſticæ Parte agemus, primo de ultimo fine hominis, ejuſque beatitudine: deinde de mediis, tam naturalibus quam ſupernaturalibus, ad ejus aſſecutionem intrinſece neceſſariis, ſcilicet de actibus humanis, tam in eſſe phyſico quam in eſſe moris conſideratis: de virtutibus moralibus, quæ ſunt ipſorum principia, nec non de vitiis & peccatis oppoſitis, cum eadem ſit ſcientia contrariorum. Demum de gratia, quæ eſt principium intrinſecum & ſupernoturale actuum humanorum, & de virtutibus Theologicis, quæ ſunt ejus proprietates, ab ea ut rivuli a fonte dimanantes, ex quibus homo ultimum finem & beatitudinem ſupernaturalem immediatius attingit, in fine hujus ſecundæ Partis diſſeremus.*